

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
УНИВЕРЗИТЕТ УМЕТНОСТИ
ФАКУЛТЕТ МУЗИЧКЕ УМЕТНОСТИ

Бр. 01-1868/17

11. 09. 2017 год.
БЕОГРАД

На основу члана 30. Закона о високом образовању („Службени гласник Републике Србије“ бр. 76/05, 100/07 - др. пропис, 97/08, 44/10, 93/12, 89/13, 99/14, 45/15 - аутентично тумачење и 68/15, 87/16), 45. Статута Факултета музичке уметности и члана 38. Правилника о студирању бр. 01-298/16 од 4. фебруара 2016. године, Наставно-уметничко-научно веће Факултета на седници одржаној 6. септембра 2017. године **утврдило је предлог**

ОДЛУКЕ

ПРИХВАТА СЕ писани део докторског уметничког пројекта, CD са снимљеним јавним извођењем и позитиван Извештај Комисије за оцену и одбрану докторског уметничког пројекта у саставу: мр Небојша Игњатовић, редовни професор, ментор, мр Дејан Млађеновић, редовни професор, мр Марија Јокановић, редовни професор, др ум. Дејан Божић, ванредни професор, мр Ивица Марушевић, редовни професор Академије уметности у Новом Саду, **ГОРАНА КОСТИЋА**, под називом: „ИДЕНТИТЕТИ КОНТРАБАСА И ПРИСТУПИ МУЗИЧКОЈ ИНТЕРПРЕТАЦИЈИ“.

Писани део докторског уметничког пројекта, CD са снимљеним јавним извођењем и позитиван Извештај Комисије за оцену и одбрану у штампаном облику били су на увиду јавности у трајању од 30 дана почев **од 8. јуна 2017. године**. У време трајања увида јавности није било приговора.

Предлог Одлуке и Извештај Комисије за оцену и одбрану докторског уметничког пројекта доставља се Сенату Универзитета уметности на усвајање.

Декан ФАКУЛТЕТА МУЗИЧКЕ УМЕТНОСТИ

Марија Јокановић
мр Марија Јокановић, редовни професор

**НАСТАВНО-УМЕТНИЧКО-НАУЧНОМ ВЕЋУ
ФАКУЛТЕТА МУЗИЧКЕ УМЕТНОСТИ У БЕОГРАДУ
СЕНАТУ УНИВЕРЗИТЕТА УМЕТНОСТИ У БЕОГРАДУ**

ИЗВЕШТАЈ

Комисије за оцену и одбрану докторског уметничког пројекта кандидата
ГОРАНА КОСТИЋА

" Идентитети контрабаса и приступи музичкој интерпретацији "
докторски уметнички пројекат

Комисија за оцену и одбрану докторског уметничког пројекта у саставу: ред. проф. Небојша Игњатовић, ментор, ред.проф. Дејан Млађеновић, ред.проф. Маја Јокановић, ван.проф. др.ум. Дејан Божић и ред.проф. на Академији уметности у Новом Саду Ивица Марушевић, присуствовала је концертном извођењу и упознала се са писаним делом докторског пројекта кандидата Горана Костића, под називом "Идентитети контрабаса и приступи музичкој интерпретацији".

На основу сазнања која је стекла анализом концертног извођења и писаног рада, Комисија подноси Наставно-уметничко-научном већу Факултета музичке уметности и Сенату Универзитета уметности у Београду следећи:

ИЗВЕШТАЈ

УВОДНО ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

ГОРАН КОСТИЋ пријавио је 29. марта 2016. године тему докторског уметничког пројекта под називом: „ИДЕНТИТЕТИ КОНТРАБАСА И ПУТЕВИ ПРИСТУПА

МУЗИЧКОЈ ИНТЕРПРЕТАЦИЈИ“. На основу предлога Катедре за гудачке инструменте Веће Факултета на седници од 31. маја 2016. године донело је одлуку о именовану Комисије за оцену предлога докторског уметничког пројекта, у саставу:

мр НЕБОЈША ИГЊАТОВИЋ, редовни професор,

др ум. СЛОБОДАН ГЕРИЋ, редовни професор,

мр ИВИЦА МАРУШЕВИЋ, редовни професор Академије уметности у Новом Саду.

Веће Факултета, на седници од 3. октобра 2016. године, утврдило је предлог одлуке о усвајању Извештаја Комисије за оцену предлога докторског уметничког пројекта ГОРАНА КОСТИЋА под називом: „ИДЕНТИТЕТИ КОНТРАБАСА И ПРИСТУПИ МУЗИЧКОЈ ИНТЕРПРЕТАЦИЈИ“.

Сенат Универзитета уметности, на седници од 27. октобра 2016. године, донео је одлуку о одобравању рада на изради докторског уметничког пројекта и о именовану мр Небојше Игњатовића, редовног професора за ментора на изради докторског уметничког пројекта.

На основу обавештења ментора и предлога Катедре за гудачке инструменте Веће Факултета, на седници одржаној 10. маја 2017. године, донело је одлуку о именовану Комисија за оцену и одбрану докторског уметничког пројекта у саставу:

мр НЕБОЈША ИГЊАТОВИЋ, редовни професор, ментор,

мр ДЕЈАН МЛАЂЕНОВИЋ, редовни професор,

мр МАРИЈА ЈОКАНОВИЋ, редовни професор,

др ум. ДЕЈАН БОЖИЋ, ванредни професор,

мр ИВИЦА МАРУШЕВИЋ, редовни професор на Академији уметности у Новом Саду.

БИОГРАФСКИ ПОДАЦИ

Лични подаци:

- Име и презиме: Горан Костић
- Датум и место рођења: 01.10.1979., Београд

- Држављанство: српско
- Адреса: Гундулићев венац 20, 11108, Београд

Подаци о образовању:

- од 2013. студент докторских студија на ФМУ у Београду, извођачке уметности
- 2008. завршио постдипломске студије највишег ранга у Немачкој (Meisterklassenpodium) на Hochschule für Musik und Theater Muenchen, класа проф. Клаус Трумпф
- 2005. дипломирао на Hochschule fuer Musik und Theater Muenchen, класа проф. Клаус Трумпф

Подаци о стручном усавршавању:

- 2004.- 2005. стипендиста Bayerische Orchesterakademie
- 2005.- 2006. стипендиста Минхенске филхармоније (Münchner Philharmoniker)
- усавршавање на бројним интернационалним мајсторским курсевима широм Европе код водећих светских педагога, оркестарских музичара и солиста.

Професионални ангажмани:

- од 2015. хонорарни члан орк. Musikaeterna, Перм, Руска Федерација
- од 2013. соло контрабасиста у Berner Symphonieorchester, Берн-Швајцарска
- од 2014. ванредни професор на предмету Камерна музика, Филолошко-уметнички факултет у Крагујевцу
- 2009.-2014. доцент на предмету Камерна музика, Филолошко-уметнички факултет у Крагујевцу
- 2008.-2009. вођа групе контрабаса у Georgisches Kammerorchester Ingolstadt, Инголштат-Немачка
- од 2008. хонорарни чланупе контрабаса у Münchener Kammerorchester, Немачка
- 2007.-2009. уметнички сарадник на ФИЛУМ-Крагујевац, ужа стручно-уметничка област “Читање с листа и прорада оркестарских материјала”
- 2007.-2012. вођа групе контрабаса у Београдској филхармонији
- од 2005. хонорарни члан оркестра Mahler Chamber Orchestra

- од 2003. члан интернационалног камерног ансамбла „Bassiona Amorosa“

Концертна делатност у Србији:

Концертну делатност Горана Костића у земљи заокружује велики број концерата камерне музике, симфонијске музике и солистичких концерата, од којих ћемо навести само неке:

- низ целовечерњих реситала у Београду са Наталијом Младеновић, од којих се, као посебно запажен, издваја солистички концерт у Великој сали Коларчеве задужбине, у оквиру циклуса „Сусрети са уметником“, 2004. године, као и запажени солистички концерт у сали Београдске филхармоније 2008.
- солистички концерт са делима Баха поводом отварања установе културе „Пароброд“, 2010.
- солистички наступ на Трибини композитора 2010.
- У организацији “Југоконцерта” је 2010. одржан солистички реситал у Скупштини града.
- Солистички концерт са крагујевачким градским камерним оркестром „Шлезингер“ у сали Прве гимназије у Крагујевцу, 2011.
- Солистички наступ поводом обележавања године Љубице Марић, у галерији САНУ.
- концерти и наступи камерне музике у оквиру дуа „Дуо диверсо“ (Флаута-Фест ´09, Сала београдске филхармоније 2010., Галерија културног центра 2013., фестивал „Арлемм“ 2012.)
- концерт интернационалног ансамбла “Bassiona Amorosa” (2005.) у Коларчевој задужбини у Београду.
- Концерт камерне музике композитора из Данске „DuGong“ и Ане Гњатовић у Студентском културном центру 2011.
- наступ са камерним ансамблима на фестивалу „КОМА 7“
- Редовни концерти Београдске филхармоније и њених камерних ансамбала
- 2 концерта камерног ансамбла професора на летњем фестивалу “Арлемм” у Ариљу, 2012. и 2013.
- Солистички концерт - јавно снимање и емитовање емисије „Студио 6“ уживо на трећем програму Радио Телевизије Србије, фебруар 2016.

Концертна делатност у иностранству:

Горан Костић је делатност камерног и оркестарског музичара започео најпре у Немачкој а наставио потом у Швајцарској. Први је српски контрабасиста који је наступио као солиста у серији концерата са немачким професионалним оркестром. Генерално, Горан Костић има много већи број концерата остварених у иностранству него у Србији, наводе се само најзначајнији:

- први солистички концерт на контрабасу у историји једног од највећих и најзначајнијих европских музичких фестивала, „Mecklenburg-Vorpommern Musikfestival“, август 2011.
- серија од 3 солистичка концерта (у немачким градовима Neubrandenburg, Güstrow, Neustrelitz) са немачким симфонијским оркестром Neubrandenburger Philharmonie
- посебно значајан концерт поводом 200. годишњице смрти Ј.М. Шпергера у Ludwigslust, Немачка, 2012., где је Г. Костићу припала посебна част да обележи ову годишњицу извођењем солистичких и камерних дела дворског композитора и најзначајнијег контрабасисте 18. века, Ј.М. Шпергера.
- редовне концертне активности у оквиру квартета “Bassiona Amoroza” (око 20 концерата годишње), која укључује појединачне концерте, као и концерте у оквиру значајних фестивала (Schleswig-Holstein, Mecklenburg-Vorpommern, Mittelrhein-Musikfestival, Mozartfest-Augsburg, MDR - Musiksommer и др.)
- концертне активности са оркестрима Berner Symphonieorchester, Musikaeterna, Münchener Kammerorchester, Mahler Chamber Orchestra, Georgisches Kammerorchester Ingolstadt.

Тонски и видео записи:

- трајни снимак солистичког концерта у Великој сали Коларчеве задужбине (септембар 2004.), Радио Београд 2004.
- Са ансамблом „Bassiona Amorosa“:
  - „B.A. Live in der Philharmonie Berlin“ (Magnamedia LC 7082)
  - „B.A. spielt Originalwerke von Stefan Schäfer“ (ACADEMICA)
  - „Modern Music“ (Studio Bassiona)
- DVD sa Mahler Chamber Orchestra („La Italiana in Algeri“, 2006.)
- Сезар Франк – виолинска соната ин А, обрада за контрабас Г. Костић, клавир Милош Вељковић, сопствено издање (2014.)
- Концерт Студио 6, РТС3, Србија (2016.)

Награде и признања:

- специјална награда на такмичењу „Johann Matthias Sperger“ 2010 у Ludwigslustu, Немачка (члан Женевске асоцијације интернационалних такмичења, патрон: Nikolaus Harnoncourt)
- специјална награда на такмичењу „Johann Matthias Sperger“ 2012 у Немачкој
- „Echo-Klassik“ (2014.), најпрестижнија награда у Немачкој у области класичне музике, са ансамблом Bassiona Amorosa
- „Europäischer Quartettpreis“ (2003.) са ансамблом Bassiona Amorosa
- „Bach-Plakette“ (2004.) са ансамблом Bassiona Amorosa

Педагошки рад:

- од 2014. ванредни професор на Филолошко-уметничком факултету у Крагујевцу, ужа стручно-уметничка област Камерна музика
- од 2009. доцент на Филолошко-уметничком факултету у Крагујевцу, ужа стручно-уметничка област Камерна музика
- 2007.-2009. уметнички сарадник на ФИЛУМ-Крагујевац, ужа стручно-уметничка област “Читање с листа и прорада оркестарских материјала”

- 2007.–2008. наставник главног предмета-контрабас у музичкој школи “Лисински”
- 2012., 2013., 2014. три мајсторска курса контрабаса, камерне музике и оркестра за ђаке и студенте у оквиру летњег фестивала „Арлемм“ у Ариљу.

АНАЛИЗА ДОКТОРСКОГ УМЕТНИЧКОГ ПРОЈЕКТА – ЈАВНЕ УМЕТНИЧКЕ ПРЕЗЕНТАЦИЈЕ И ПИСАНОГ РАДА

Докторски уметнички пројекат мр Горана Костића подразумевао је извођење дела :
Ј. М. Шпергер – Концерт бр.15 за контрабас, П. Хиндемит – Соната за контрабас и клавир,
Ђ. Ботезини – Фантазија “Лучија од Ламермура” и “Варијације на тему “Карневал у Венецији”,
Ф. Прото - “Соната 1963” као и писаног рада у коме се Горан Костић бави промишљањем о различитим идентитетима контрабаса кроз призму савремених интерпретација.

ЈАВНА УМЕТНИЧКА ПРЕЗЕНТАЦИЈА

Јавна уметничка презентација је одржана у Сали Студентског културног центра 22. маја 2017. године. На концерту је Горан Костић извео следећа дела:

Ј. М. Шпергер – Концерт бр.15
П. Хиндемит – Соната за контрабас и клавир,
Ђ. Ботезини – Фантазија “Лучија од Ламермура” и
“Варијације на тему “Карневал у Венецији”,
Ф. Прото - “Соната 1963”

Горан Костић је својом сугестивном интерпретацијом подцртао контекст којим се бави у свом писаном раду. Избором репертоара који је обухватио цео разнолики историјски контекст везан за осамостаљивање контрабаса ,мр Горан Костић је

демонстрирао велику способност уметничке трансформације. Тако смо у Шпергеровом концерту чули филигранску класичарску технику у врло неугодној и захтевној соло деоници. У Хиндемитовој сонати за контрабас и клавир смо се могли уверити у добро познавање специфичних захтева Хиндемитове естетике. Два виртуозна комада Ђ. Ботезинија су открила способност мр Костића да се испољи и кроз најзахтевније композиције за контрабас а које са друге стране одсликавају незаобилазни звучни идентитет контрабаса. У Протовој “сонати 1963” смо препознали дух времена везан за шездесете године прошлог века, који карактеришу многобројни утицаји од џеза до савремених композиторских тенденција. Познавајући и наступ мр Костића на прошлогодишњој трибини савременог стваралаштва у Београду на којој је са великим успехом одсвирао композицију Ј. Ксенакиса “Терапс” за соло контрабас, може се рећи да је мр Костић заокружио свој интерпретативни капацитет одсликавајући широки спектар звучних идентитета овог иструмента.

ПИСАНИ РАД

У одељку под називом “Уводно разматрање и историјски преглед идентитета контрабаса” Горан Костић профилише неколико битних дилема са којима се суочавао током свог студирања и усавршавања. У тим питањима се већ назире суштина проблематике на које овај докторски рад претендује да пружи одговоре. Те дилеме се крећу око питања које сваки контрабасиста поставља себи а углавном се односе на позиционирање овог инструмента у улози пратећег инструмента и са друге стране тражења простора за солистички израз. Тражећи одговоре на ове дилеме Горан Костић је обавио значајан број консултација са водећим контрабасистима у Европи (Клаус Трумпф– професор емеритус Високе школе у Минхену (Немачка), Бела Седлак- професор Високе школе у Берну и члан Симфонијског оркестра у Берну (Швајцарска), Руслан Лутсик- професор Високе школе у Берну и члан Циришке опере, Роман Патколо- професор Високе школе у Базелу и члан Циришке опере (Швајцарска)).

Горан Костић даје у свом раду преглед формирања идентитета контрабаса кроз историју. О многобројним трансформацијама овог инструмента говоре и различити називи које је контрабас имао током векова његове употребе. Костић у овом делу рада даје детаљан опис ових трансформација као и настанак првих солистичких композиција за контрабас. Такође се из овог одељка може видети колико се контрабас мењао како у градитељском смислу тако и у смислу музичке употребе. Ниједан гудачки инструмент није у својој историји имао толико модификација као контрабас. Тек када се сагледа цела путања развоја овог инструмента може се разумети и потреба сваког озбиљног извођача на овом инструменту да се позабави и његовим многоструким звучним идентитетима. Посебно је занимљив и "комплекс кантилене" које је контрабас имао када су у питању други гудачки инструменти. Горан Костић наводи пример извођења Бетовенове ф-мол сонате за виолончело на контрабасу. Деоницу виолончела је на контрабасу извео Доменико Драгонети (1763-1846), а уз пратњу самог Бетовена. Поред Драгонетија, за профилисање солистичког идентитета контрабаса је можда још важнији и Ћовани Ботезини (1821-1889). Поред биографских података, Костић у овом делу свога рада расветљава све дилеме звучне естетике које су имали не само контрабасисти него и музиколози и музички критичари тог доба у покушају да се одреде према солистичкој улози овог инструмента.

Све дилеме око звучног идентитета контрабаса су се наставиле и са појавом чувеног контрабасисте, композитора и диригента Сергеја Кусевицког у 20. веку. Горан Костић у наставку свога рада успешно елаборира сву сложеност и испреплетаност утицаја извођаштва и нових композиторских поступака. Уз помињање свих релевантних композитора 20. века који су под различитим стилским обележјима писали дела за контрабас, Горан Костић добро уочава широк спектар различитих вредновања музике 20. века које је донело неизбежно раслојавање музике за овај и не само овај инструмент на оно што је слушљиво и на она дела која не комуницирају са слушаоцем.

У закључку овог одељка Костић поставља колоквијално питање да ли је уопште могуће стандардизовати студијске програме када се узме у обзир сва шароликост звучних идентитета контрабаса као и разноликост убеђења различитих педагога, што је приоритет у обучавању студената.

У одељку „Избор репертоара“, мр. Костић говори о дилемама и изборима са којима се инструменталисти - солисти уопштено морају суочити приликом одабира репертоара са којим ће изаћи пред публику. Ту се даље елаборира статус уметника који се определе за одређену стилску епоху или жанр којим ће профилисати свој извођачки идентитет.

У том смислу су значајна разматрања мр. Костића о транскрипцијама као врло често коначном избору у састављању репертоара контрабасиста који се баве солистичким извођаством. мр. Костић каже: "Може се, дакле, рећи како транскрибовање заправо произлази из тежње за изједначавањем солистичког контрабаса као равноправног инструмента са виолином или виолончелом". У овом одељку свога рада мр. Костић промишља и различите проблеме који произлазе из специфичности звучног опсега и лаге контрабаса. У задњем дела одељка под називом "Транскрипције", мр. Костић даје занимљиву анализу солистичких дела која су написана оквирно у задњој трећини 20. века. Та дела су значајна, како пише Костић, између осталог што су проширила техничке могућности контрабаса а самим тим и обогатила његов (звучни) идентитет.

У одељцима "Приступ Интерпретацији", "Технички аспекти интерпретације на контрабасу", и "Историјски аспекти интерпретације на контрабасу", мр. Горан Костић на минуциозан начин сагледава све аспекте сложеног извођачког процеса. Поред суптилне динстичке између интерпретације и извођаштва, мр. Костић ставља под лупу и многобројне уско занатске дилеме са којима се извођач неизбежно суочава у процесу свога рада. Сви делови и делићи процеса који води ка коначном звучном резултату су у овим одељцима "расклопљени" да би се боље видела њихова појединачна важност. Употреба вибрата, сложеност одлука око избора правилног штриха као и многи други аспекти овог процеса који су обрађени у овим деловима рада могу бити свакако од велике користи сваком студенту или извођачу. Такође је занимљив "поглед искоса" на историјски аспект интерпретације на контрабасу у истоименом одељку. У том делу је обрађена и вечита тема тражења "аутентичне интерпретације" која би уважила све историјске компоненте као и естетику једног раздобља односно музичког жанра.

У закључку мр. Костић сублимира сва своја промишљања и идеје на један рационални и сведен начин. Из те и такве сублимације се види да кандидат има иза себе богато оркестарско и солистичко искуство које га квалификује да доноси зналачки опрезне закључке.

КРИТИЧКИ ОСВРТ И ОЦЕНА РЕФЕРАТА

У свом докторском раду мр. Горан Костић је спровео истраживање које обухвата широк спектар тема везаних за звучни идентитет контрабаса. Теме су груписане према природи проблема којим се баве а у коначном пресеку овог дела докторског рада може се закључити да су мотиви за елаборацију ових тема произашли из праксе као изазови на које се морало одговорити и то прво у пракси па онда у једном оваквом теоријском раду. На овај начин је начињена органска веза између теоријског и практичног дела докторског рада.

Својим веома успешним јавним наступом 22.маја 2017. године у сали Студентског културног центра мр. Горан Костић је успешно заокружио теоријске поставке и уметничку праксу. Оно што се код нас назива Уметнички докторат се на западним универзитетима зове „Practice Based PhD“, што много више одговара ономе што би овакви докторати требало да буду а што је потврђено у докторату мр. Горана Костића.

ЗАКЉУЧАК

Мр. Горан Костић је темом свога рада "Идентитети контрабаса и приступи музичкој интерпретацији" на више начина расветлио групу проблема са којима се сваки озбиљан извођач на контрабасу пре или касније мора суочити. Дилеме и питања која су у фокусу овог рада произилазе из специфичности овог инструмента који по својој тонској природи углавном доприноси и употпуњује идентитете других инструмената и то у свим музичким жанровима. Тема овог докторског рада је да, између осталог, прокрчи пут ка проналажењу тонског и естетског идентитета контрабаса мимо његове уобичајене тонске функције. Кроз исцрпну анализу многих аспеката извођаштва на овом инструменту у теоријском делу свог докторског рада као и изванредним јавним наступом у склопу практичног дела, мр. Горан

Костић је дао добар пример како се теоријско и практично могу усагласити, преплитати и на крају допринети новом помаку у разумевању природе извођаштва на контрабасу.

На основу свега изнетог, Комисија за оцену и одбрану докторског уметничког пројекта мр. Горана Костића констатује да јавна уметничка презентација као и писани део докторског уметничког пројекта представљају драгоцен допринос уметничкој области извођаштва на контрабасу, те да у потпуности одговарају захтевима докторских уметничких студија.

Комисија:

ред. проф. Небојша Игњатовић, ментор

ред. проф. Дејан Млађеновић

ред. проф. Маја Јокановић

ван. проф. др. ум. Дејан Божић

ред. проф. Ивица Марушевић
Академије уметности у Новом Саду